

uitmaakt van een wereld die toch min of meer de onze is, qua strevingen en activiteiten, en men dus geneigd is hem volgens hedendaagse normen te beoordelen, terwijl in wezen zijn milieu, het milieu waarin hij groot kon worden, van het huidige door een bijkans onvoorstelbare afstand is gescheiden.

Het is dan ook zaak hem met prudentie te benaderen en niet te snel maatstaven aan te leggen welke voor ons vanzelfsprekend zijn maar bij hem en bij zijn tijdgenoten geen enkel begrip zouden hebben ontmoet. Gerrit Jan de Jongh luidde een nieuwe periode in onze stadsgeschiedenis in, maar – en ik zal nog gelegenheid hebben daarop terug te komen – hij en zijn vrienden stonden nog geheel geworteld in de vorige eeuw, de eeuw waarvan men wel gezegd heeft dat hij eerst in 1914 definitief werd afgesloten.

Om u een indruk te geven van de afstand tussen ons en de jaren waarin Gerrit Jan de Jongh zijn intrede maakte in Rotterdam, wil ik iets aanhalen uit een artikel in het Bouwkundig Weekblad van 18 juni 1892, dertien jaren dus nadat hij werd aangesteld. Het onderwerp is 'De nieuwe elektrische kraan te Rotterdam'. Dit type havenkraan, staande aan het begin van een geheel nieuwe ontwikkeling in de behandeling van schepen, was een geslaagde poging tot vervanging van de stoomkraan en de hydraulisch bewogen kranen, en werd door de redactie van het B.W. belangrijk genoeg gevonden om er een uitvoerige beschouwing aan te wijden.

Eerst lezen wij dat in tegenwoordigheid van Burgemeester en Wethouders, verschillende leden van de gemeenteraad en o.m. 'de directeur en de beide adjunct-directeuren van Gemeentewerken' op 11 juni de beproeving van de elektrische kraan aan de Wilhelminakade plaats vond. Ik merk daarbij terloops op dat toen, bijna 75 jaar geleden, reeds twee adjuncten aan de directeur waren toegevoegd. . . .

Het verhaal gaat dan voort: 'Dergelijke door electriciteit bewogen kranen behooren nog tot de zeldzaamheden, en de bovengenoemde is de eerste die hier te lande in werking komt. Eerst sedert eenige maanden is Hamburg in het bezit van twee dergelijke werktuigen. De voorbereiding voor de plaatsing aldaar, had dus ongeveer op denzelfden tijd plaats als te Rotterdam. Ook te Bremen bestaat een dergelijke inrichting sinds korten tijd'.

U hebt natuurlijk al geconstateerd dat ons bekende en niet altijd en overal zo gewaardeerde streven om tot de eersten te